

4. Giftet den hellige Josef seg to ganger?

● Ifølge den hellige Matteus var Maria, da hun som jomfru unnfanget Jesus, trolovet med Josef, men de var ennå ikke kommet sammen (Mt 1,18). Dette skjedde i trolovelsestiden, som for jødene medførte en så sterk og sann forpliktelse at det trolovede paret ble sett på som ektefeller. Forpliktelsen var så alvorlig at den bare kunne annulleres ved bortsendelse.

► Av Matteus-evangeliet går det klar frem at engelen kom til Josef for å forklare at Maria hadde unnfanget et barn ved Den hellige ånd (Mt 1,20); og først da giftet Maria og Josef seg og levde sammen. De neste setningene i dette evangeliet bekrefter dette: Maria og Josef flykter sammen til Egypt, de bosetter seg deretter i Nasaret, og senere gjenfinner de Jesus blant de skriftlærde i tempelet i Jerusalem (Lk 2,41-51).

► Dessuten, når Lukas beskriver bebudelsen hentyder han til Maria som ”en jomfru trolovet med en mann kalt Josef, av Davids ætt”. Ifølge evangeliene var altså Josef virkelig gift med Jomfru Maria. Det er faktisk den eneste konklusjon som gjenspeiles i den historiske tradisjonen som er dokumentert i evangeliene.

Når Lukas beskriver bebudelsen hentyder han til Maria som ”en jomfru trolovet med en mann kalt Josef, av Davids ætt”. Ifølge evangeliene var altså Josef virkelig gift med Jomfru Maria.

► Om dette imidlertid var den hellige Josefs første eller andre ekteskap, eller om Josef var en gammel enkemann som bare tok vare på Maria, kan bare være del av spekulative legender uten historisk ekthetsgaranti.

► Første gang dette er nevnt i disse legendene er i ”Jakobs protoevangelium” fra 2. århundre. Denne teksten forteller at Maria bodde i tempelet fra hun var tre år gammel, og da hun ble tolv, lette prestene etter noen som kunne ta vare på henne. Prestene kalte sammen byens enkemenn, og da noe ekstraordinært hendte med Josefs kappe – en due fløy ut av den – overlot de omsorgen for Vår Frue til Josef. Ifølge denne legenden tok ikke Josef Maria som sin hustru: når engelen viser seg i Josefs

drøm, sier han ikke, som i Matteus-evangeliet: ”Vær ikke redd for å ta Maria som din hustru”. I stedet sier han bare: ”Vær ikke redd for denne piken” (XIV,2).

► Et senere apokryft skrift, kjent som ”Pseudo-Matteus”, kanskje fra 500-tallet, videreutvikler denne historien og godtar at prestene sa til Josef: ”ikke til noen andre kan hun gis som hustru” (VIII,4), selv om den bare henviser til Josef som Marias verge.

Det er ikke nok bevis til å si at den hellige Josef hadde vært gift før han ble kjent med Maria.

► Det faktum at Maria virkelig var trolovet med Josef blir derimot akseptert i forskjellige andre tekster, i ”Boken om Marias barndom” – en oppsummering av det apokryfe skriftet ”Pseudo-Matteus” og i ”Historien om tømmermannen Josef” (IV,4-5).

● Dette mangfoldet og mangel på enighet bekrefter at det ikke er nok bevis til å si at den hellige Josef hadde vært gift før han ble kjent med Maria.

● Det virker mer logisk å tro at Josef var en ung mann da han ble trolovet med Jomfru Maria, og at det var hans eneste ekteskap.